

Praktijkprogramma circulaire werklocaties

Toenemende urgentie en ambities vragen om de circulaire economie toe te passen op gebiedsontwikkeling van werklocaties. In de processen van realisatie, gronduitgifte en beheer wordt concrete invulling gegeven aan de ambities. Het praktijkprogramma Circulaire werklocaties is een aanpak om de circulaire ambities concreet te vertalen naar de praktijk.

AUTEUR Paul van Dijk, Akro Consult

Aanleiding voor het programma vormde het rapport “Circulaire werklocaties met een afwegingskader voor circulaire gronduitgifte”. Dit rapport laat zien op welke wijze circulariteit in gronduitgifte kan worden geïntegreerd, hoeveel dit kost en oplevert, en welke samenwerkingsvormen hierbij kunnen worden gehanteerd.

Het doel van het praktijkprogramma is om deze verkenning op te schalen en om te zetten in praktische resultaten. Door op landelijk niveau samenwerking aan te gaan kunnen bedrijventerreinen van elkaar leren en kennis delen. De koploperprojecten zijn qua positionering, levensfase en

geografische spreiding een complementaire mix. Ze vormen middels het praktijkprogramma een actieve community die kennis en ervaringen deelt, zodat niet elk bedrijventerrein dezelfde leergang door hoeft te maken. Het programma biedt een brede aanpak die bouwt aan herkenbaarheid en draagvlak.

De al aan het programma circulaire werklocaties deelnemende koplopers zijn:

- Lelystad Airport Businesspark (OMALA)
- Business Park Amsterdam Osdorp (SADC)
- De President (gemeente Haarlemmermeer)
- PolanenPark (SADC)
- HoogTij (Zaanstad)
- Lorentz (gemeente Harderwijk)
- Heesch West (samenwerking Bernheze, 's-Hertogenbosch en Oss)
- Zevenhuis (Gemeente Hoorn)
- De Steiger (Gemeente Almere)
- Waarderpolder (Gemeente Haarlem)
- Strijkviertel (Gemeente Utrecht)
- Vinkenhoef (Gemeente Amersfoort)

Onderdelen praktijkprogramma

Het programma bestaat uit vier onderdelen: projecten, producten, academie en de community. Binnen het programma wordt aan de slag gegaan met concrete projecten van de werklocaties. Bij deze projecten wordt sterk samengewerkt en kennis uitgewisseld, waardoor gebouwd wordt aan een community van deelnemende werklocaties. Bij het programma wordt gewerkt aan de ontwikkeling van producten die concreet kunnen worden toegepast op de werklocaties. Denk aan circulaire uitgiftevoorwaarden, een subsidiewijzer en een wetgevingwijzer.

Naar aanleiding van de kansen, successen en belemmeringen waar de koplopers tegenaan lopen zijn vijf speerpunten geformuleerd: (1) Circulaire ambities formuleren, (2) Circulaire voorwaarden voor uitgifte, (3) Circulaire openbare ruimte, (4) Experimenteeruimte wet- en regelgeving, (5) Creëren van haalbare business case als inspirerend voorbeeld (6) Symbiose met de

omgeving. Aan de hand van deze speerpunten worden kennis, ervaring en producten ontwikkeld. Ze bieden houvast om inzichten en geleerde lessen naar eigen wens en mogelijkheden te structureren. Uiteindelijk zal per locatie de focus en aanpak kunnen verschillen; er is geen uniforme mal die op alle terreinen algemeen kan worden toegepast.

Andere mindset

Denken en handelen in gebiedsontwikkeling is in zijn algemeenheid nog overwegend lineair. Om circulaire ambities waar te kunnen maken is het belangrijk om te kunnen omdenken naar circulair. In de community hoeven werklocaties niet individueel oplossingen te zoeken, maar kan je elkaar versterken. De community inspireert, successen en faalfactoren kunnen gedeeld worden. Zodat de next step, efficiënt en effectief gezet kan worden.

Om circulaire ambities waar te kunnen maken is het belangrijk om te kunnen omdenken naar circulair

De mogelijkheden, kansen en oplossingen verschillen per opdrachtgever, per fase en per locatie. Een nieuw werklocatie die nog in een vroege ontwikkelfase is kan op voorhand meer naar zijn hand zetten, maar een bestaand bedrijventerrein heeft meer baat bij verleiden en stimuleren van circulaire maatregelen. Voordeel voor bestaande terreinen met een goede organisatiegraad is dat enthousiasme en concrete maatregelen snel schaalbaar zijn. De community in het praktijkprogramma bestaat uit een mix van verschillende werklocaties. Een optimale voedingsbodem om kennis te delen en snel van elkaar te leren.

De Stichting Kennisalliantie Bedrijventerreinen Nederland (SKBN) is facilitator van het praktijkprogramma. SKBN ziet in het initiatief een goede gelegenheid om werklocaties in Nederland breed te inspireren, voorbeelden hieruit te halen en samen met de markt te komen tot meer circulaire werklocaties. Het programma biedt een brede en praktische aanpak en bouwt aan herkenbaarheid en draagvlak voor circulariteit.

Akro Consult en C-creators begeleiden het praktijkprogramma. Akro Consult is een procesmanagement en adviesbureau voor gebieds- en vastgoedontwikkeling. C-creators is initiator van het Bouwprogramma. Het Bouwprogramma heeft een duidelijke focus op projecten, ‘van praten naar doen’. Het programma werkt aan kennisdeling en samenwerking, een community of practice en gereedschap-ontwikkeling.